

Dr. Josef Mařan:

NOVÉ DRUHY A FORMY PALAEARKTICKÝCH ALLECULIDŮ.

DE NOVIS ALLECULIDARUM SPECIEBUS FORMISQUE REGIONIS PALAEARCTICAE.

1. *Hymenalia Zoufali* m. nov. sp.

Obscure nigro-brunnea, subtiliter pubescens, prosterno processu intercoxali haud prominulo, elytris striatopunctatis, striis etiam in disco bene impressis, antennis in ♀ dimidio corpore distincte brevioribus, articulis 3° et 4° fere aequilongis, prothorace lateribus marginatis, antice haud acutis. Capite dimidio latitudinis prothoracis latiore, inter oculos margine antico clypei angustiore, supra minus dense sat forte punctato, medio inter oculos fere glabro, prothorace longitudine sua haud duplo latiore, supra simplice haud dense sat forte punctato, elytris fere subparallelis, pone medium modice dilatatis, striatopunctatis cum striis et in disco distincte impressis, interstitiis sat sparse, leviter irregulariter punctatis. Long. 8.5 mm.

Ad *Hym. morio* Redt. ponenda, huic prothorace supra simplice punctato cum lateribus antice haud acutis affinis sed elytris totaliter striatopunctatis valde distincta.

Habitat: Bosnia, Stambulčič, prof. Vlad. Zoufal lgt.

Typus 1 ♀ in Coll. Musei Nat. Pragae.

Typus ♂ Bulgaria: Ria-planina VI. 1929; in Coll. Musei in Pragae se však od něho již na první pohled, zřetelně rýhovanými krovkami. Nazývám jej ku počtě nálezce, zvěčnělého moravského koleopterologa prof. Vlad. Zoufala.

2. *Gonodera luperus* ab. *nigricornis* m. nov.

Aberratio haec nova differt a typo palpis et antennis totaliter nigris tarsisque supra infuscatis.

Typus: ♂ Bulgaria: Ria-planina VI. 1929; in Coll. Musei Nat. Pragae conservatur.

Nová tato aberrace jest vyznačena úplně černými makadly a tykadly, též tarsi jsou svrchu načernalé. Jediný exemplář nalezl jsem v červnu 1929 na musejní exkursi na Rile v Bulharsku.

3. *Mycetochara Roubali* m. nov. sp.

Nigra, breviter nigro-pubescens, macula humerali elytrorum, palpis et pedibus una cum femoribus rufo-flavis, antennis articulis 4—10 nigris, articulis 1—3 et articulo ultimo flavis, prothorace longitudine haud duplo latiore, parce leniusque punctato, prosterno processu intercoxali haud acuto, coxis haud breviores.

♂ discrepat a ♀ elytris elongatis, antennis longioribus, macula humerali minore. Species haec nova differt a *Mycetochara humeralis* statura robustiore, prothorace longiore, basin versus magis attenuato, supra sparsius atque lenius punctato, antennis in utroque sexu paullo brevioribus, pedibus semper una

cum femoribus rufo-flavis, superficie tota minus dense atque brevius nigro et luteo pubescente, in ♀♀ etiam macula humerali elytrorum maiore.

A *Mycet. gracilis* Fald. differt capite et pronoto fortius punctato, lateribus prothoracis ante angulos posticos minus sinuatis, elytris fortius striatis et fortius punctatis, fascia humerali elytrorum rufa in sutura interrupta.

A *Mycet. graciliformis* Rttr. differt descriptione sensu iam linea media prothoracis tantum in basi modice indicata, superficieque breviter nigro et longius luteopubescente.

Long. 5.5—6.5 mm.

Habitat: Rossia subcarpatica: Voročkovo 2 ♀♀ Art. Vávra lgt. (Typi in Coll. Musei Nat. Pragae); Kuzy 3 ♀♀ et 1 ♂ Štícha et Dr. Všečeka lgt.; Javorník 1 ♀.

Velmi význačný tento druh liší se od *Mycetochara humeralis* F., s níž byl pravděpodobně zaměňován robustnějším tvarem těla, jemněji tečkovanou hlavou, delším, dozadu více zúženým, mnohem jemněji tečkovaným štítem, u obou pohlaví poněkud kratšími tykadly a dvojím chloupkovaním povrchu, mezi krátkými černými chloupky jsou rozsázeny poněkud delší chloupky žlutavé. Humerální skvrny jsou u ♀♀ větší než u ♀♀ *Mycet. humeralis* F. a mají spíše tvar pásy, která jest však přerušena černým švem krovek, čímž se liší od dosti podobné kavkazské *Mycet. gracilis* Fald. Od této liší se též štítem hruběji tečkovaným a zřetelně načernalým neb úplně černým 4—10 tykadlovým článkem (s výjimkou base 4 článků). Štít má u tohoto nového druhu jen uprostřed na basi nepatrný, mělký střední vtisk, čímž liší se od Reittrem z Kapelly v Chorvatsku popsáné *Mycet. graciliformis* Rttr. Conf.: Reittrem: Ent. Nachr. 1899, p. 156).

Druh tento, který nazýván ku počtě vynikajícího českého koleopterologa pana gymnasiálního ředitele Jana Roubala, jest mi znám z několika nalezišť Podkarpatské Rusi. (Voročkovo, Kuzy, Javorník.)

4. *Podonta brevicornis* Seidl.

Seidlitz in Er. Nat. VI., p. 184 et 189. tantum descriptionem feminae huius peciei dedit. Ego nunc 1 ♀ et 2 ♂ (Sliven Bulgaria Dr. F. Rambousek lgt.) ante oculos habeo. Mas huius speciei differt a femina antennis apicem versus fortius incrassatis, articulo tercio praecedenti fere $1\frac{3}{4}$ longiore, articulo quarto praecedenti distincte brevior articulis 5—8 sensim incrassatis, inter se fere aequilongis, latitudine distincte longioribus, articulis 9—10 subcylindricis latitudine haud evidententer longioribus, tarsis anticis parum brevioribus et crassioribus, articulo primo tantum $1\frac{3}{4}$ secundo longiore, articulo ultimo levissime incrassato, ut in ♀ articulis tribus praecedentibus parum longiore. Ungulis aequilongis atque aequilatis articulo ultimo parum brevioribus. Segmento pen ultimo fere trianguliforme exciso, medio sat profunde usque ad medium sterniti trianguliforme impresso cum lateribus elevatis et angulis posticis subacuminatis in apice ipso modice rotundatis. Segmento ultimo extus lateribus rotundatis, intus utrimque fere recta truncatis.

De colore antennarum pedumque Seidlitz nihil commemoravit; in specimenibus meis sunt antennae obscure piceobrunneae et pedes piceorufescentes.

Seidlitz popsal *Podonta brevicornis* dle dvou samiček z okolí Gallipole (evropské Turecko). V materiálu musejním zjistil jsem tři exempláře tohoto druhu, a to 2 ♂♂ a 1 ♀ (Sliven Bulgaria 27. VI. 1908 Dr. Fr. Rambousek lgt.). Sameček, jehož podrobný popis podávám v latinském textu, liší se od

samičky: tykadly ke špičce mnohem silněji ztlustlými a poněkud jiným poměrem délky tykadlových článků, přední tarsy jsou u ♂ poněkud kratší a tlustší, oba drápky stejně dlouhé a stejně tlusté. Předposlední abdominální článek jest skoro trojúhelníkovitě vykrojen, uprostřed s hlubokým, polovinu sternitu zaujímajícím, trojúhelníkovitým vtiskem. Strany tohoto vtisku jsou poněkud zdvižené a na konci tupě zaokrouhlené. Anální článek má vnější strany stejnoměrně zaokrouhlené, vnitřní strany skoro rovné.

5. *Podonta daghestanica* var. *macedonica* m. nov.

Differt a typo antennis distincte longioribus, in ♂ articulis 3—4 ultimis basin prothoracis superantibus, tarsis anticis in ♂ longioribus cum articulo ultimo minus incrassato, pronotoque supra minus dense sed parum fortius punctato, ceteris (sicut forma segmenti penultimi maris) ut in forma typica.

Specimina nonnulla huius formae in Macedonia bulgarica (Kresnensko Def., Petrič) saepius legimus.

Specimina e vicinitate urbis Sofiae (Kňazevo), Ternovo et e vicinitate oppidi Skoplja formam transredientem ad formam typicam efficiunt.

Podonta daghestanica byla popsána Reittrem dle exemplářů z Daghestanu, řada exemplářů musejní sbírky z Daghestanu, z okolí Tiflisu a z jižní Ukrajiny (Rostov) je vyznačena velmi hustě, ale dosti jemně tečkovaným štítem, tykadly zvláště u ♂ ke konci zřetelně ztlustlými, dosti krátkými, sotva dvěma posledními články basi štítu přesahujícími.

U exemplářů z jižní Macedonie (Kresnesko, Defile, Petrič) jsou tykadla značně delší, u ♂ nejmeně 3mi posledními články basi štítu přesahující, ke konci méně ztlustlá; přední tarsy samečků jsou poněkud delší, jejich poslední článek jest méně rozšířen, štít jest poněkud hruběji a zřetelně řidčeji tečkován.

Nazývám tuto formu *var. macedonica* m.

Přechodní kusy, blíže však stojící *var. macedonica* m. mám z okolí Sofie, Trnova a z okolí Skoplje.

6. *Podonta Purkyně* m. nov. sp.

Podontae daghestanicae Rtr. similis. Oblongo-ovata, nigra, nitidula, subtilissime pubescens, pronoto elytrisque dense subtilissime, capite fortius sparsiusque punctulatis, antennis basin prothoracis articulis 2—2½ ultimis superantibus, versus apicem in ♂ modice, in ♀ perparum incrassatis, articulo tertio in ♂ quarto paulo, in ♀ distincte longiore, capite ante oculos parum elongato, oculis convexis prominullisque, palpis maxillaribus articulo ultimo in ♂ forte in ♀ modice dilatato.

Prothorace mediocriter convexo, longitudine sua fere 1¼ latiore, antrorsum forte rotundatim angustato, antice fere recte truncato et levissime marginato, basi utrimque leviter subsinuato, angulis posticis subrectis, leviter retrorsum spectantibus, postice basi elytrorum parum latitiori. Elytris latitudinem suam longitudine haud triplo superantibus, in ♂ medio, in ♀ pove medium latissimis.

Pedibus mediocriter crassis, tarsis anticis in ♂ articulo primo sequente duplo longiore, articulis 2—4 inter se fere aequilongis, longitudine sua haud latoribus, articulo ultimo tribus praecedentibus haud brevior, tibiis anticis distincte angustiore, apicem versus sensim dilatato, ungulo externo interno multo longiore et crassiore, longitudine sua longitudini articuli ultimi aequali,

in ♀ tarsis anticis gracilioribus angustioribusque, articulo ultimo ut in ceteris *Podontis* nullomodo dilatato, ungulisque aegnilongis.

Segmento penultimo in ♂ medio profunde sed breviter trianguliforme insculpto (insculptio tantum quartam partem sterniti attingens). Long. 9—11 mm.

Statura corporis *Podontae daghestanicae* Rtrr. valde similis, discrepat ab ea segmento penultimo abdominis maris medio trianguliforme insculpto, superficieque multo lenius punctulata.

A *Podonta frater* Seidl. et *Pod. graeca* Seidl. differt tarsis anticis longioribus, in ♂ articulo ultimo minus dilatato, ungulo externo articulo ultimo aeguilongo prosternoque inter coxas supra fortius aplanato. A *Pod. Flecki* Rtrr. prosterno inter coxas supra fortius deplanato, insculptione in segmento penultimo abdominis in ♂ aliter formato superficieque lenius punctata distincta.

Habitat in montibus Macedoniae Jugoslavicae: In vicinitate oppidi Skoplje (9 ex. Dr. C. Purkyně lgt.), Šara-planina (Ljuboten 3 ex. Dr. C. Purkyně lgt.).

Typi in Coll. Musei Nat. Praeae conservantur.

Hanc novam egregiam speciem in honorem dom. clarissimo Dr. Cyrill Purkyně curculionidologo pragensi nomino.

Tento nový význačný druh připomíná tvarem těla na *Podonta daghestanica* Rtrr., od níž se však liší specificky trojúhelníkovitým vtiskem na předposledním článku abdominu ♂♂ a mnohem jemněji tečkovaným celým povrchem těla.

Od příbuzných druhů *Pod. frater* Seidl. a *Pod. graeca* Seidl. liší se delšími předními tarsi, jejichž poslední článek jest u ♂♂ méně rozšířen a je stejně dlouhý jako vnější delší drápek, rovněž prosternum jest mezi coxami svrchu více sploštělé.

Nazývám ji ku počtě nálezce Dra Cyrilla Purkyně, který ji sbíral v okolí Skoplje a na Šara-planině v jižní jugoslávské Macedonii.

7. *Podonta Rambouseki* m. nov. sp.

Ad *Pod. patagiata* Seidl. et *Pod. simplex* Seidl. ponenda. Oblongo-ovata, robusta, nigra parum nitida, in capite fortius sparsiusque, in prothorace paullo lenius et densius punctata, elytris subtilissime punctatis.

Capite ante oculos modice elongato, oculis sat convexis, prominulis, palpis maxillaribus in ♂ modice in ♀ perparum dilatato.

Prothorace parum convexo longitudine sua fere duplo latiore, antrosum rotundatim attenuato, antice tantum medio levissime vel vix distincte marginato, utrimque levissime subsinuato, angulis anticis rotundatis, parum subtus curvatis, in basi fere recte truncato, angulis posticis subrectis, apice ipso modice rotundatis, parum retrorsum spectantibus; lateribus postice pone marginem lateralem utrimque subplanate depressis.

Antennis sat longis articulis 3 vel $3\frac{1}{2}$ ultimis basin prothoracis superantibus, apicem versus in ♂♂ parum in ♀♀ haud incrassatis, articulo tertio secundo duplo longiore et in utroque sexu quam quarto distincte longiore (fere $1\frac{1}{3}$).

Elytris elongato-ovatis cum lateribus fere subparallelis in ♂♂ medio, in ♀♀ pone medium latissimis, epipleuris sat tenuis apicem versus sensim

angustatis, superfice parum nitidis dense subtilissime punctulatis et pubescentibus.

Pedibus sat gracilibus, tarsis anticis in ♂♂ articulo primo tribus sequentibus aequilongo, articulo ultimo parum incrassato, ungulis articulo ultimo multo brevioribus, ungulo externo interno parum longiore sed multo crassiore. In ♀♀ tarsis anticis gracilioribus et parum longioribus, articulo ultimo nullomodo incrassato, ungulis aequilongis.

Segmento penultimo in ♂ rotundatim exciso, lateribus distincte elevatis pilosisque. Long. 11—12 mm.

Habitat: Montes Macedoniae jugoslavicae: Korab-planina Dr. Rambousek lgt., Peristeri Dr. Rambousek et Dr. Purkyně lgt.

Typi in Coll. Musei Nat. Praeae conservantur.

Species haec nova differt a *Podonta patagiata* Seidl. longitudine maiore, statura robustiore, prothorace et elytris multo lenius punctatis; a *Pod. simplex* Seidl. differt segmento penultimo in ♂♂ apice fortius exciso lateribus elevatis, antennis apicem versus minus dilatatis longitudineque maiore.

Druh tento je nápadný již svou značnou velikostí (11—12 mm), náleží do příbuzenství druhů *Pod. simplex* Seidl et *Pod. patagiata* Seidl. Liší se od první jinak utvářeným předposledním článkem abdominu a u ♂ tykadly ke konci méně ztlustlými. Od maloasijské *Pod. patagiata* Seidl. lze ji rozlišiti již dle robustnějšího tvaru těla, mnohem větší velikosti a jemněji tečkovaného povrchu štítu a krovek.

Nazývám ji ku počtě zvěčnělého významného českého entomologa Dra Fr. Rambouska, který tento druh sbíral společně s drem C. Purkyněm na Korabu a Peristeri v jižní jugoslávské Macedonii.

8. *Omophlus* (*Odontomophlus* Seidl.) *Kalalae* m. nov. sp.

Ad *Omophlus propagatus* Kirsch. ponentus. Niger, nitidus, elytris brunneis, palpis, antennis, pedibusque nigris, scutello totaliter nigro, subtus griseopilosus, pilis nigris nullis.

Capite crasso, prothorace parum sed distincte angustiore cum oculis parum convexis, supra antice sparse, postice multo densius punctulato, griseopiloso, antennis sat crassis, in ♂ dimidium longitudinis elytrorum haud attingentibus, in ♀ multo brevioribus crassioribusque.

Pronoto suquadrato, longitudine haud duplo latiore, lateribus parum rotundatis anguste elevatis, supra sparse leviusque punctato et sparse minutissime griseopiloso.

Elytris subparallelis sat crebre punctatis, minutissime brevissimeque pilosis epipleuris retrorsum sensim angustatis. Segmento penultimo abdominis in ♂ modice fere trianguliforme impresso, segmento anali in ♀ medio modice longitudinaliter sulcato.

Tarsis anticis in ♂ articulo ultimo modice dilatato, unguiculo interno tantum indistincte denticululo armato. Long. 10—12 mm.

Omophlo propagato Kirsch. similis affinisque, differt ab eo oculis minus convexis, antennis pedibusque brevioribus et crassioribus, pronoto lateribus minus rotundato, superfice tota brevius pilosa, elytris fortius punctatis breviusque pilosis, tarsis anticis in ♂ articulo ultimo fortius dilatato, segmento penultimo in ♂ minus profunde impresso, in ♀ segmento anali medio longitudinaliter sulcato.

Habitat: Mesopotamia: Specimina nonnulla in vicinitate urbis Bagdad Dr. Kalalová Di Lotti invenit.

Typi in Coll. Musei Nat. Pragae conservantur.

In honorem dominae clarissimae MUDr. Kalalová Di Lotti denominatus.

Druh tento sbírán byl pí drem Kalalovou Di Lotti v okolí Bagdadu. Systematicky stojí nejbliže cyperskému druhu *Omophlus propagatus* Kirsch., od něhož se však liší řadou podstatných znaků, které uvádím v latinském textu. Nazývám jej ku počtě nálezkyň, jejíž zásluhou byly sbírky zoologického oddělení Národního Musea v Praze obohaceny vědecky nesmírně cenným zoologickým materiálem z Mesopotamie, čítajícím vedle jiných objektů, několik desítek tisíců kusů hmyzu.
